

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

20 вересня 2018 р.

Київ

№ 507-р

Про визнання підтримки суб'єктів господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону внаслідок внесення надавачами державної допомоги змін до умов її надання

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу, надісланого листом Департаменту праці та соціальної політики Одеської міської ради від 24.01.2018 № 02-25/1255 (вх. № 5-01/49-ДД від 29.01.2018), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 29.03.2018 № 05/56-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/1-18-Д про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

За результатами розгляду справи встановлено, що підтримка суб'єктів господарювання, зазначена в повідомленні, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» внаслідок внесення надавачами державної допомоги змін до умов її надання.

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи № 500-26.15/1-18-ДД про державну допомогу та подання з попередніми висновками від 10.09.2018 № 500-26.15/1-18-ДД/316-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Листом від 14.11.2017 б/н (вх. № 5-01/49-ДД від 14.11.2017) Департаментом праці та соціальної політики Одеської міської ради було подано повідомлення про нову державну допомогу у порядку, передбаченому статтею 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (2) Антимонопольним комітетом України листом від 28.11.2017 № 500-29/05-13020 залишено повідомлення без руху і надано тридцятиденний строк для усунення недоліків та надання додаткової інформації. Листом Антимонопольного комітету України від 15.01.2018 № 500-29/05-586 було повідомлено Департамент праці та соціальної політики Одеської міської ради про відмову у розгляді повідомлення у зв'язку з неподанням інформації на запит.

- (3) Департаментом праці та соціальної політики Одеської міської ради листом від 24.01.2018 № 02-25/1255 (вх. № 5-01/49-ДД від 29.01.2018) надіслано повідомлення про нову державну допомогу та надано додаткову інформацію.
- (4) Департаментом праці та соціальної політики Одеської міської ради листом від 15.03.2018 № 02-27/470 (вх. № 5-01/2998 від 15.03.2018) надано додаткову інформацію до повідомлення.
- (5) Департаментом праці та соціальної політики Одеської міської ради листом від 28.03.2018 № 02-27/595 (вх. № 5-01/3670 від 28.03.2018) надано додаткову інформацію до повідомлення.
- (6) За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу, розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 29.03.2018 № 05/56-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/1-18-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Антимонопольного комітету України від 30.03.2018 № 500-29/05-3928 направлено копії розпорядження на адресу Департаменту праці та соціальної політики Одеської міської ради та Департаменту соціальної та сімейної політики Одеської обласної державної адміністрації. На офіційному веб-порталі Антимонопольного комітету України опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну допомогу зі зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо подання протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації у зв'язку з розглядом справи про державну допомогу. На адресу Антимонопольного комітету України надійшов лист Одеського обласного благодійного фонду реабілітації дітей-інвалідів «Майбутнє» (отримувача державної допомоги) від 18.04.2018 № 82 (вх. № 8-01/4800 від 23.04.2018) з інформацією щодо діяльності зазначеного Фонду.
- (7) Департаментом праці та соціальної політики Одеської міської ради, як надавачем державної допомоги, листом від 08.05.2018 № 02-25/1255 (вх. № 5-01/5605 від 14.05.2018) надано інформацію для розгляду справи про державну допомогу.
- (8) На підставі отриманої від Департаменту праці та соціальної політики Одеської міської ради інформації, Антимонопольний комітет України звернувся листами: від 13.06.2018 № 500-29/05-7110 до заінтересованих осіб; від 13.06.2018 № 500-29/05-7159 до Міністерства соціальної політики України; від 13.06.2018 № 500-29/05-7160 до Міністерства охорони здоров'я України; від 21.06.2018 № 500-29/05-7528 до Національної асамблеї людей з інвалідністю щодо надання у п'ятнадцятиденний строк необхідної інформації для розгляду справи про державну допомогу.
- (9) Департаментом соціальної та сімейної політики Одеської обласної державної адміністрації, як надавачем державної допомоги, листами від 20.04.2018 № 05-02-1031/2386 (вх. № 5-01/7082 від 19.06.2018) та від 26.07.2018 № 4337 (вх. № 5-01/8822 від 27.07.2018) надано інформацію для розгляду справи про державну допомогу.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧІВ ПІДТРИМКИ

2.1. Надавачі підтримки

- (10) Департамент праці та соціальної політики Одеської міської ради (65023, м. Одеса, вул. Льва Толстого, 7, ідентифікаційний код юридичної особи 36290160).

- (11) Департамент соціальної та сімейної політики Одеської обласної державної адміністрації (65107, м. Одеса, вул. Канатна, 83, ідентифікаційний код юридичної особи 41147618).

2.2. Отримувачі підтримки

- (12) Одеський обласний благодійний фонд реабілітації дітей-інвалідів «Майбутнє» (65012, м. Одеса, вул. Пушкінська, 51, ідентифікаційний код юридичної особи 24533439). Неприбуткова організація, визначена на підставі рішення Державної податкової інспекції у Приморському районі м. Одеси Головного управління Державної фіскальної служби України в Одеській області № 85/12-1 від 26.04.2016.
- (13) Згідно з пунктом 1.11 Статуту Одеського обласного благодійного фонду реабілітації дітей-інвалідів «Майбутнє» (далі – Статут) Фонд є недержавною організацією, головною метою діяльності якої є здійснення благодійної діяльності в інтересах суспільства та окремих категорій осіб. Пунктом 1.12 Статуту встановлено, що Фонд є неприбутковою, некомерційною організацією, і не має на меті отримання прибутку. Відповідно до пункту 3.2 Статуту основна мета Фонду: благодійна допомога передусім дітям-інвалідам та інвалідам, здійснення їх фізичної, психологічної та соціальної реабілітації.
- (14) Благодійний фонд «Медичний центр «Надія, Добро і Добробут» (65058, м. Одеса, Французький бульвар, 32, ідентифікаційний код юридичної особи 26301874). Неприбуткова організація, визначена на підставі рішення Державної податкової інспекції у Приморському районі м. Одеси Головного управління Державної фіскальної служби України в Одеській області № 520/12-1 від 21.11.2016.
- (15) Пунктом 1.1 Статуту благодійного фонду «Медичний центр «Надія, Добро і Добробут» (далі – Статут фонду «Надія, Добро і Добробут») встановлено, що фонд є недержавною, некомерційною, неприбутковою благодійною організацією. Відповідно до пункту 1.11 Статуту Фонду «Надія, Добро і Добробут» Фонд створений для здійснення благодійної діяльності, тобто добровільної діяльності, що не передбачає одержання прибутків, в інтересах суспільства та окремих осіб. Пунктом 2.1 Статуту Фонду «Надія, Добро і Добробут» встановлено, що предметом діяльності Фонду є: безкорислива діяльність, спрямована на надання благодійної допомоги та різних послуг особам, що їх потребуватимуть. Разом з цим, підпунктом 10 пункту 2.3 Статуту Фонду «Надія, Добро і Добробут» встановлено, що для виконання своїх статутних цілей і відповідно до чинного законодавства Фонд має право займатись медичною практикою (на безоплатній основі), шляхом участі у наданні медичної допомоги населенню.

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (16) Метою (ціллю) підтримки є покриття витрат, пов'язаних з наданням безкоштовних послуг окремим категоріям населення, що є соціально-незахищеними та їх потребують.

2.4. Очікуваний результат

- (17) Надання безкоштовних медичних та соціально-психологічних послуг дітям, в тому числі дітям з інвалідністю, що є соціально-незахищеними верствами населення в умовах економічної нестабільності в Україні.

2.5. Форма підтримки

(18) Фінансова підтримка.

2.6. Обсяг підтримки

(19) Загальний обсяг підтримки:

Одеський обласний благодійний фонд реабілітації дітей-інвалідів «Майбутнє» – 51331,4 тис. грн.

З них:

- за рахунок коштів місцевого бюджету – 10381,4 тис. грн;
- за рахунок коштів обласного бюджету – 40950,0 тис. грн.

(20) Благодійний фонд «Медичний центр «Надія, Добро і Добробут» – 3600,0 тис. грн.

2.7. Підстава для надання підтримки

(21) Рішення Одеської міської ради від 14.12.2017 № 2733–VII «Про бюджет міста Одеси на 2018 рік».

(22) Рішення Одеської обласної ради від 21.12.2017 № 578–VII «Про затвердження обласної комплексної програми соціальної підтримки населення на 2018 - 2020 роки «Соціальний захист населення в Одеській області».

2.8. Тривалість підтримки

(23) Одеський обласний благодійний фонд реабілітації дітей-інвалідів «Майбутнє»:

- за рахунок коштів місцевого бюджету з 01.01.2018 до 31.12.2018;
- за рахунок коштів обласного бюджету з 01.01.2018 до 31.12.2020.

(24) Благодійний фонд «Медичний центр «Надія, Добро і Добробут»:
з 01.01.2018 до 31.12.2018.

3. ІНФОРМАЦІЯ, ОТРИМАНА В ПРОЦЕСІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

3.1. Узагальнена інформація, отримана від заінтересованих осіб, щодо Одеського обласного благодійного фонду реабілітації дітей-інвалідів «Майбутнє»

(25) За інформацією, наданою надавачами підтримки, Одеський обласний благодійний фонд реабілітації дітей - інвалідів «Майбутнє» (далі – Фонд «Майбутнє») створений у 1996 році, діє на підставі Статуту, є неприбутковою організацією та усі види допомоги (послуг) надає безкоштовно. Основна благодійна програма Фонду «Майбутнє» – медична, психологічна та соціальна реабілітація дітей-інвалідів, хворих на ДЦП.

(26) Рівень послуг, які надає Фонд «Майбутнє», підтверджує Акредитаційний сертифікат Міністерства охорони здоров'я України № 013192 від 28.10.2016 про присвоєння Фонду «Майбутнє» вищої категорії, а також Сертифікат на систему управління якістю від 08.07.2016, який посвідчує, що система управління якістю стосовно загальної медичної практики відповідає вимогам ДСТУ 180 9001:2009 (180 9001:2008).

(27) За інформацією, поданою надавачами, комплекс реабілітаційних послуг, які надає Фонд «Майбутнє», включає, крім класичних методів медичної реабілітації, набір соціально-педагогічних і соціально-психологічних методів роботи з дітьми з інвалідністю. Фонд

«Майбутнє» – єдина структура в місті Одесі та Одеській області, де в повному обсязі реалізований комплексний медико-педагогічний та соціально-психологічний підхід до реабілітації і адаптації дітей з інвалідністю, хворих на ДЦП, та дітей з іншими органічними патологіями нервової системи й опорно-рухового апарату. Також здійснюється ранній початок реабілітаційних заходів (у тому числі на першому році життя). Усі послуги пацієнтам Фонд «Майбутнє» надає безкоштовно. При цьому державна підтримка передбачена Фонду «Майбутнє» виключно на покриття витрат, пов'язаних з наданням безкоштовних послуг дітям з ранньою діагностикою захворювань нервової системи й опорно-рухового апарату віком від 0 до 3-х років і дітям з інвалідністю та патологією нервової системи й опорно-рухового апарату у віці до 15 років, частина з яких мають статус особи з інвалідністю. Жоден з комунальних та приватних медичних закладів м. Одеси та Одеської області не надає повного комплексу послуг, які надає Фонд. Благодійні внески від пацієнтів за будь-які послуги у Фонді «Майбутнє» категорично заборонені і не приймаються.

(28) Перелік категорій громадян, яким Фонд «Майбутнє» надає послуги:

- діти з ранньою діагностикою захворювань нервової системи й опорно-рухового апарату віком від 0 до 3-х років;
- діти з інвалідністю з патологією нервової системи й опорно-рухового апарату у віці до 15 років.

(29) Вартість лікування одного пацієнта за один день у 2018 році – 535,46 грн, вартість проживання однієї особи за одну добу у 2018 році – 323,99 грн. У 2018 році заплановано прийняти 2 142 пацієнти, з них з проживанням та харчуванням у пансіонаті заплановано 1 386 дітей та 1 386 батьків, які супроводжують дитину на курсі. Без проживання в пансіонаті на курси реабілітації записано 756 дітей.

(30) Перелік послуг, які надає Фонд «Майбутнє» наведеним вище категоріям громадян:

консультація і супроводження на курсі лікування спеціалістами:

дитячий невролог, дитячий ортопед, дитячий офтальмолог, дитячий психіатр, лікар ЛФК, фізіотерапевт, педіатр, генетик, мануальний терапевт, практичний психолог, логопед;

діагностика:

транскраніальна доплерографія, ультразвукова діагностика, електроенцефалографія, міографія, електрокардіографія, реоенцефалографія;

фізична реабілітація:

масаж, бальнео-терапія, лікувальна фізкультура, гідрокінезітерапія, механотерапія, бобат-терапія, войта-терапія, локо-система, динамічна проприоцептивна корекція, система реабілітації нижніх кінцівок «G-EO система», система нейро-ортопедичного реабілітаційного пневмокостюма «Атлант», реабілітаційний комплекс «Локомат», мануальна терапія, ортопедична корекція, гіпсування, кінезіотейпування, сенсорна інтеграція, реабілітаційна клітина «Павук», інтерактивна система віртуальної реальності «Nirvana», нейромоторна реабілітація дрібної моторики «Leap motion»;

апаратна фізіотерапія:

інтерференцтерапія, ультразвукова терапія, ампліпульс-терапія, індуктотермія, кріотерапія, термотерапія, лазеротерапія, психомовна електростимуляція, вібро-терапія;

психолого-педагогічна реабілітація:

монтесорі-терапія, логопедична корекція, корекційні заняття з психологами, АРТ-терапія, юнганська аналітична пісочна терапія, віртуальне розвиваюче середовище, групові корекційно-розвиваючі заняття з використанням навчальних комп'ютерних програм, музична терапія, логоритміка, школа для батьків;

професійна реабілітація:

групові навчання інформаційним технологіям, фототерапія, гарденотерапія, пісочна анімація;

оплата проживання і харчування пацієнтів та осіб, які їх супроводжують (дитина + одна особа, що супроводжує).

(31) Разом з тим на листи Антимонопольного комітету України щодо надання інформації, заінтересованими особами (у т. ч. приватними медичними закладами товариством з обмеженою відповідальністю Фірмою «Одрекс», товариством з обмеженою відповідальністю «Свята Катерина-Одеса», приватним підприємством «Медичний центр «Арніка», товариством з обмеженою відповідальністю «Медичний центр INTO SANA», товариством з обмеженою відповідальністю «ОКСФОРД МЕДІКАЛ АККОМПАНІ») не висловлено заперечень чи зауважень стосовно надання фінансової підтримки Фонду «Майбутнє», зокрема:

- Міністерством соціальної політики України (далі – Мінсоцполітики) зазначено, що Фонд «Майбутнє» не є об'єктом сфери управління Мінсоцполітики, отже, будь-які питання його діяльності не належать до його компетенції;
- Громадською спілкою всеукраїнське громадське об'єднання «Національна асамблея людей з інвалідністю України» зазначено, що організація не співпрацює з Фондом «Майбутнє» стосовно реалізації проєктів, заходів тощо;
- комунальною установою «Міська клінічна лікарня № 1» зазначено, що медичних послуг категоріям громадян, які надає Фонд «Майбутнє», установа не надає;
- комунальною установою «Дитяча міська поліклініка № 7» зазначено, що подальший розвиток можливостей Фонду «Майбутнє» та збереження бюджетного фінансування є необхідним;
- комунальною установою «Дитяча міська поліклініка № 5» зазначено, що Фонд «Майбутнє» є єдиною установою в місті Одеса та Одеській області, де в повному обсязі реалізований комплексний медико-педагогічний та соціально-психологічний підхід до реабілітації та адаптації дітей з інвалідністю, хворих ДЦП та з іншими органічними патологіями нервової системи й опорно-рухового апарату;
- комунальною установою «Міська лікарня № 5» зазначено, що вона не має інформації щодо діяльності Фонду «Майбутнє»;
- комунальною установою «Міська клінічна лікарня № 10» зазначено, що послуг, які надає Фонд «Майбутнє», лікарня не надає;
- комунальною установою «Дитяча міська поліклініка № 4» зазначено, що Фонд «Майбутнє» надає широкий спектр реабілітаційних послуг, які є невід'ємною частиною комплексної, послідовної та результативної реабілітації, адаптації та соціалізації дітей-інвалідів, та які відсутні або взагалі не передбачені в дитячій поліклініці;
- комунальною установою «Дитяча міська поліклініка № 3» зазначено, що Фонд «Майбутнє» є унікальним за медичним оснащенням, видами та методами лікування й реабілітації, за підбором медичних кадрів, які працюють на досягнення результатів лікування хворих дітей з тяжкими неврологічними патологіями;
- комунальною установою «Міська клінічна лікарня № 1» зазначено, що медичних послуг категоріям громадян, які надає Фонд «Майбутнє», лікарня не надає;
- комунальною установою «Одеська обласна клінічна лікарня» зазначено, що медична допомога надається дорослому населенню Одеської області, тому установа не співпрацює з Фондом «Майбутнє»;
- комунальною установою «Міська лікарня № 8» зазначено, що лікарня обслуговує тільки доросле населення міста Одеси;
- комунальною установою «Дитяча міська клінічна лікарня № 3» зазначено, що лікарня не надає усіх послуг, які надає Фонд «Майбутнє»;
- комунальною установою «Міська клінічна лікарня № 11» зазначено, що установа надає послуги з лікування дорослого населення;

- товариством з обмеженою відповідальністю Фірмою «Одрекс» повідомлено про відсутність заперечень чи зауважень щодо надання державної допомоги Фонду «Майбутнє»;
- товариством з обмеженою відповідальністю «Медичний центр INTO SANA» повідомлено про відсутність заперечень чи зауважень.

3.2. Узагальнена інформація, отримана від заінтересованих осіб, щодо Благодійного фонду «Медичний центр «Надія, Добро і Добробут»

(32) За інформацією надавача підтримки, Благодійний фонд «Медичний центр «Надія, Добро і Добробут» (далі – Фонд «Добробут») створений у 2009 році, діє на підставі Статуту, є неприбутковою організацією та усі послуги надає безкоштовно. Основна мета діяльності полягає в якісному медичному обстеженні, лікуванні, реабілітації дітей пільгової категорії: сиріт і дітей під опікою, дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей, з інтернатів, дитячих будинків, притулків, будинків сімейного типу, осіб з інвалідністю, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, дітей із сімей вимушених переселенців і дітей учасників бойових дій (АТО). Фонд «Добробут» здійснює обстеження, прийом у вузькопрофільних спеціалістів. Крім широкого спектра фізіотерапевтичних процедур, Фонд «Добробут» проводить галотерапію (лікування в «Соляній печері»). «Соляна печера» для дітей – єдина в місті Одесі та Одеській області, яка забезпечена унікальним сучасним обладнанням – галогенератором.

(33) Перелік категорій громадян, яким Фонд «Добробут» надає послуги:

- діти з інвалідністю;
- діти з багатодітних та малозабезпечених сімей;
- діти із шкіл-інтернатів, дитячих будинків, притулків, дитячих будинків сімейного типу;
- діти-сироти та діти, які знаходяться під опікою;
- діти, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- діти із сімей вимушених переселенців із зони АТО;
- діти учасників бойових дій (АТО).

(34) Фонд «Добробут» є амбулаторним закладом, тому розрахунок витрат здійснюється виходячи з кількості відвідувань. На 2018 рік кількість відвідувань планується на рівні кількості 2017 року, а саме 16 тисяч. Приблизний розрахунок витрат на одне відвідування становить 225 грн.

(35) Перелік категорій громадян, яким Фондом «Добробут» надає послуги:

консультації вузькопрофільних дитячих лікарів:

педіатр, алерголог дитячий, гастроентеролог дитячий, отоларинголог дитячий, дерматовенеролог дитячий, кардіоревматолог дитячий, ортопед-травматолог дитячий, хірург дитячий, нефролог дитячий, гінеколог дитячий, офтальмолог дитячий, невролог дитячий, пульмонолог дитячий, психіатр дитячий;

медична діагностика:

функціональна діагностика (ЕКГ, спірографія, ехоенцефалограма);

УЗІ (черевна порожнина, нирки, щитовидна залоза, лімфовузли, молочні залози, тазостегнові суглоби);

транскраніальна доплерографія, ультразвукова діагностика, електроенцефалографія, міографія, електрокардіографія, реоенцефалографія;

медична реабілітація:

фізіотерапевтичні процедури (інгаляції, магніт, електросон, лазер, електрофорез, дарсонваль, УВЧ), «соляна кімната» (спелеотерапія), сенсорна кімната (кімната

психологічної адаптації), масаж (загальний, сегментний, вібромасаж), лікувальна фізкультура (корегуюча гімнастика), тренажерний зал.

(36) Разом з тим на листи Антимонопольного комітету України щодо надання інформації, заінтересованими особами (у т. ч. приватними медичними закладами товариством з обмеженою відповідальністю Фірмою «Одрекс», товариством з обмеженою відповідальністю «Свята Катерина-Одеса», приватним підприємством «Медичний центр «Арніка», товариством з обмеженою відповідальністю «Медичний центр INTO SANA», товариством з обмеженою відповідальністю «ОКСФОРД МЕДІКАЛ АККОМПАНІ») не висловлено заперечень чи зауважень стосовно надання фінансової підтримки Фонду «Добробут», зокрема:

- комунальною установою «Міська лікарня № 5» зазначено, що вона не має інформації щодо діяльності Фонду «Добробут»;
- комунальною установою «Одеська обласна клінічна лікарня» зазначено, що медична допомога надається дорослому населенню Одеської області, тому установа не співпрацює з Фондом «Добробут»;
- товариством з обмеженою відповідальністю Фірмою «Одрекс» повідомлено про відсутність заперечень чи зауважень щодо надання державної допомоги Фонду «Добробут»;
- товариством з обмеженою відповідальністю «Медичний центр INTO SANA» повідомлено про відсутність заперечень чи зауважень;
- комунальною установою «Міська дитяча лікарня ім. ак. Б.Я. Резніка» зазначено, що матеріально-технічна база Фонду «Добробут» та наявність лікарів-педіатрів є необхідними для надання медичної допомоги дітям міста Одеси.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(37) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(38) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

(39) Відповідно до частини другої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

(40) Відповідно до статті 3 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» – інвалідність як міра втрати здоров'я визначається шляхом експертного обстеження в органах медико-соціальної експертизи центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

(41) Статтею 1 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» визначено, що:

- дитина з інвалідністю – особа віком до 18 років (повноліття) зі стійким розладом функцій організму, що при взаємодії із зовнішнім середовищем може призводити до обмеження її життєдіяльності, внаслідок чого держава зобов'язана створити умови для реалізації нею прав нарівні з іншими громадянами та забезпечити її соціальний захист;
- попередження інвалідності – здійснення комплексу медичних, гігієнічних, фізичних, педагогічних, психологічних, професійних та інших заходів, спрямованих на профілактику переходу захворювання, наслідків травми або вади в інвалідність особи або на зменшення тяжкості інвалідності;
- реабілітація осіб з інвалідністю – система медичних, психологічних, педагогічних, фізичних, професійних, трудових, фізкультурно-спортивних, соціально-побутових заходів, спрямованих на надання особам допомоги у відновленні та компенсації порушених або втрачених функцій організму для досягнення і підтримання соціальної та матеріальної незалежності, трудової адаптації та інтеграції в суспільство, а також забезпечення осіб з інвалідністю технічними та іншими засобами реабілітації і виробами медичного призначення;
- реабілітаційні послуги – послуги, спрямовані на відновлення оптимального фізичного, інтелектуального, психічного і соціального рівня життєдіяльності особи з метою сприяння її інтеграції в суспільство.

(42) Відповідно до статті 5 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» державна політика України у сфері реабілітації осіб з інвалідністю, зокрема:

- гарантує матеріально-технічне, фінансове, кадрове і наукове забезпечення системи реабілітації;
- забезпечує реабілітаційним установам незалежно від їх відомчого підпорядкування, типу і форми власності рівні умови для здійснення реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю.

(43) Згідно зі статтею 11 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у сфері реабілітації осіб з інвалідністю, зокрема:

- вживають заходів щодо розширення мережі реабілітаційних установ, у тому числі шляхом створення недержавних реабілітаційних установ;
- створюють умови для забезпечення осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю, виходячи з їх потреб та відповідно до рекомендацій медико-соціальних експертних комісій (лікарсько-консультативних комісій лікувально-профілактичних закладів), технічними та іншими засобами реабілітації, виробами медичного призначення, спеціальним автотранспортом та реабілітаційними послугами.

(44) Частиною п'ятою статті 14 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» встановлено, що реабілітаційні установи, засновані на приватній власності (в тому числі власності громадських організацій), можуть надавати реабілітаційні послуги на професійній основі за рахунок власних коштів, залучених коштів або коштів державного чи місцевих бюджетів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

(45) Відповідно до статті 34 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» рання реабілітація дітей з інвалідністю раннього віку (до 7 років) спрямовується на зменшення або подолання фізичних, психічних розладів та інтелектуальних вад, набуття побутових та соціальних навичок, розвиток здібностей, поступову повну або часткову

інтеграцію в суспільство. Рання реабілітація забезпечує комплексний підхід до дитини з інвалідністю, який полягає в поєднанні різних видів та форм реабілітації, передбачає залучення до реабілітаційного процесу батьків або осіб, які їх замінюють, включає соціальну, психологічну, освітню, консультативну допомогу сім'ям, в яких виховуються діти з інвалідністю, за місцем їх проживання (вдома).

- (46) Стаття 42 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» регламентує, що фінансування заходів з реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю, витрат на утримання реабілітаційних установ здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, цільових страхових фондів, засновників реабілітаційних установ, добровільних пожертвувань та інших джерел, передбачених законом. Щорічно при формуванні державного і місцевих бюджетів визначаються видатки на реалізацію індивідуальних програм реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю, а також на функціонування реабілітаційних установ - для відповідних розпорядників коштів.
- (47) Відповідно до підпункту 1 пункту «а» статті 27 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, зокрема, належать власні (самоврядні) повноваження щодо підготовки програм соціально-економічного та культурного розвитку сіл, селищ, міст, цільових програм з інших питань самоврядування, подання їх на затвердження ради, організація їх виконання; подання раді звітів про хід і результати виконання цих програм.
- (48) Пунктом 22 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлено, що виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються питання, зокрема, щодо затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць, цільових програм з інших питань місцевого самоврядування.
- (49) Згідно з частиною першою статті 11 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» метою благодійних організацій не може бути одержання і розподіл прибутку серед засновників, членів органів управління, інших пов'язаних з ними осіб, а також серед працівників таких організацій.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (50) Правила державної допомоги поширюються на заходи фінансування чи передачі будь-яких державних чи місцевих ресурсів особам, які здійснюють господарську діяльність, в тій мірі, в якій зазначені заходи мають вплив на економічну конкуренцію (спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції), створюючи переваги для виробництва окремих товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності. Тобто, державною допомогою є заходи підтримки, щодо яких одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
  - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
  - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
  - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (51) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція (конкуренція) — це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати

умови обороту товарів на ринку. Ринок є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.

- (52) Правила державної допомоги застосовуються у разі коли завдяки фінансовій підтримці економічну перевагу отримують лише окремі суб'єкти господарювання або окремі види господарської діяльності. Згідно зі статтею 3 Господарського кодексу України (далі – ГК України) господарська діяльність – це діяльність, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (53) Форма власності та спосіб фінансування господарських операцій для визнання осіб суб'єктами господарювання не мають значення. Згідно зі статтею 3 ГК України господарська діяльність може здійснюватися як з метою отримання прибутку, так і без мети отримання прибутку, проте основною її характеристикою є спрямованість на виготовлення та реалізацію продукції (виконання робіт чи надання послуг) споживачам.

5.1. Висновки щодо фінансової підтримки для покриття витрат, пов'язаних з наданням безкоштовних послуг особам з інвалідністю

- (54) У розглянутій справі фінансування діяльності Фонду «Майбутнє» та Фонду «Добробут» за рахунок бюджетних коштів спрямоване на забезпечення захищеної соціальної категорії громадян (осіб з інвалідністю) реабілітаційними послугами, визначеними законодавством. Особи, що мають статус інвалідності, зокрема, діти з інвалідністю, мають право безкоштовного користування системою соціального захисту. Бюджетне фінансування діяльності Фонду «Майбутнє» та Фонду «Добробут» обґрунтовується необхідністю покриття витрат, безпосередньо пов'язаних із системою реабілітації дітей з інвалідністю, відповідно до вимог законодавства.
- (55) Отже, за рахунок коштів місцевого та обласного бюджетів має покриватися вартість послуг для дітей, які мають статус «інвалідність» і, відповідно до статті 14 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», Фонд «Майбутнє» та Фонд «Добробут» можуть надавати реабілітаційні послуги на професійній основі за рахунок власних коштів, залучених коштів або коштів державного чи місцевих бюджетів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Втім, враховуючи положення статті 42 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», фінансування заходів з реабілітації за рахунок бюджетних коштів передбачено лише для осіб з інвалідністю.

5.2. Висновки щодо фінансової підтримки для покриття витрат, пов'язаних з наданням безкоштовних послуг іншим незахищеним категоріям громадян

- (56) Щодо інших категорій громадян, можливість бюджетного фінансування законодавством прямо не передбачена. Порядок фінансування послуг, що надаються іншим категоріям громадян, чинним законодавством не визначений. Разом з тим, органи місцевого самоврядування, в межах законних повноважень, можуть затверджувати цільові програми з інших питань місцевого самоврядування. Органи місцевого самоврядування можуть обирати або призначати як комунальних, так і приватних осіб для виконання відповідних цільових програм на основі об'єктивних критеріїв професійних послуг та розрахунків їх вартості.
- (57) При цьому необхідно також зазначити, що згідно зі статтею 18 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» відносини органів місцевого самоврядування з

підприємствами, установами та організаціями, що не перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, будуються на договірній і податковій основі та на засадах підконтрольності у межах повноважень, наданих органам місцевого самоврядування законом. У зв'язку з цим усі послуги, які надають приватні особи в межах цільових програм, мають надаватися виключно на підставі договору, в якому має бути закріплено механізм контролю за витратами виконавців програми, зокрема, має бути чітко визначено перелік послуг, категорії та планову кількість споживачів, яким надаються безкоштовні послуги, механізм визначення вартості послуг та повернення коштів у разі переплати або невиконання зобов'язань планових послуг у повному обсязі.

(58) Виходячи з інформації, отриманої в процесі розгляду справи, фінансова підтримка за рахунок місцевих ресурсів (коштів місцевого та обласного бюджетів) надається виключно на покриття витрат, пов'язаних з наданням безкоштовних послуг (допомоги) таким категоріям громадян:

1. Фонд «Майбутнє»:

- діти з інвалідністю з патологією нервової системи й опорно-рухового апарату у віці до 15 років);
- діти з ранньою діагностикою захворювань нервової системи й опорно-рухового апарату від 0 до 3-х років.

За інформацією надавачів, із загальної кількості пацієнтів, що перебувають щорічно на курсах реабілітації, переважна кількість пацієнтів (80 – 85 відсотків) мають статус «інвалідність».

2. Фонд «Добробут»:

- діти з інвалідністю;
- діти з багатодітних та малозабезпечених сімей;
- діти із шкіл-інтернатів, дитячих будинків, притулків, дитячих будинків сімейного типу;
- діти-сироти та діти, які знаходяться під опікою;
- діти, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- діти із сімей вимушених переселенців із зони АТО;
- діти учасників бойових дій (АТО).

(59) З огляду на надання послуг категоріям громадян, що наведені в пункті 58 цього рішення, на безоплатній основі відповідно до інформації, отриманої в процесі розгляду справи, такі послуги не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не беруть участі в господарському обороті. Це підтверджується інформацією, отриманою Антимонопольним комітетом України у відповідь на запити до заінтересованих осіб – закладів охорони здоров'я комунальної та приватної форми тощо. Отже, фінансування діяльності Фонду «Майбутнє» та Фонду «Добробут» щодо надання безкоштовних послуг окремим категоріям громадян, що наведені в пункті 58 цього рішення, не становить державної допомоги відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», оскільки така діяльність спрямована не на виробництво та реалізацію послуг на ринку, тобто не є господарською діяльністю, у розумінні статті 3 ГК України, а на безкоштовне забезпечення окремих категорій громадян безкоштовними послугами.

(60) На подання з попередніми висновками від 10.09.2018 № 500-26.15/1-18-ДД/316-спр (далі – Подання) Департаментом праці та соціальної політики Одеської міської ради листом від 17.09.2018 № 02-25/662 (вх. № 5-01/11177 від 18.09.2018) повідомлено про погодження змін, які підлягають обов'язковому внесенню до умов надання підтримки, викладених у Поданні.

(61) На Подання Департаментом соціальної та сімейної політики Одеської обласної державної адміністрації листом (далі – Лист) від 17.09.2018 № 5496 (вх. № 5-01/11141

від 17.09.2018) повідомлено про часткову незгоду із запропонованими рекомендаціями. Департаментом зазначено, що в нього не виникає обов'язку щодо укладення договору для надання фінансової підтримки Фонду «Майбутнє», як це передбачено в Поданні, мотивуючи це тим, що законодавством такий обов'язок не передбачено. Разом з тим Департаментом у Листі зазначено, що договір, передбачений Поданням, перебуває в процесі розробки та після укладення буде наданий Антимонопольному комітету України.

- (62) Антимонопольний комітет України відзначає, що відповідно до статті 18 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, що не перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, будуються на договірній і податковій основі та на засадах підконтрольності у межах повноважень, наданих органам місцевого самоврядування законом.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 1 розділу IX Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що фінансова підтримка, яка передбачена рішенням Одеської міської ради від 14.12.2017 № 2733–VII «Про бюджет міста Одеси на 2018 рік», рішенням Одеської обласної ради від 21.12.2017 № 578–VII «Про затвердження обласної комплексної програми соціальної підтримки населення на 2018-2020 роки «Соціальний захист населення в Одеській області» таким особам:

- Одеський обласний благодійний фонд реабілітації дітей-інвалідів «Майбутнє» у сумі 51 331,4 тис. грн,

з них:

- за рахунок коштів місцевого бюджету – 10 381,4 тис. грн на період з 01.01.2018 до 31.12.2018;
  - за рахунок коштів обласного бюджету – 40 950,0 тис. грн на період з 01.01.2018 до 31.12.2020;
  - Благодійний фонд «Медичний центр «Надія, Добро і Добробут» у сумі 3 600,0 тис. грн на період з 01.01.2018 до 31.12.2018,
- для надання безкоштовних медичних та соціально-психологічних послуг дітям, в тому числі дітям з інвалідністю, що є соціально-незахищеними верствами населення, **не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» за умови обов'язкового внесення таких змін до умов надання підтримки:**

1) фінансова підтримка, яка передбачена Одеському обласному благодійному фонду реабілітації дітей-інвалідів «Майбутнє», повинна спрямовуватись виключно на покриття витрат, пов'язаних з наданням безкоштовних реабілітаційних послуг дітям з інвалідністю та дітям з ранньою діагностикою захворювань нервової системи й опорно-рухового апарату;

2) фінансова підтримка, яка передбачена Благодійному фонду «Медичний центр «Надія, Добро і Добробут», повинна спрямовуватись виключно на покриття витрат, пов'язаних з наданням безкоштовних послуг дітям з інвалідністю, дітям з багатодітних та малозабезпечених сімей, дітям із шкіл-інтернатів, дитячих будинків, притулків, дитячих будинків сімейного типу, дітям-сиротам та дітям, які знаходяться під опікою, дітям, які

постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, дітям із сімей вимушених переселенців із зони АТО, дітям учасників бойових дій (АТО);

3) для надання фінансової підтримки необхідно укласти договір між надавачами підтримки та Одеським обласним благодійним фондом реабілітації дітей-інвалідів «Майбутнє» і Благодійним фондом «Медичний центр «Надія, Добро і Добробут» щодо надання послуг, в якому будуть, зокрема, чітко зазначені:

- споживачі послуг (окремі визначені категорії дітей тощо);
- перелік послуг, що безкоштовно надаються окремим визначеним категоріям дітей з урахуванням вимог законодавства;
- щорічна потреба Одеського обласного благодійного фонду реабілітації дітей-інвалідів «Майбутнє» та Благодійного фонду «Медичний центр «Надія, Добро і Добробут» у коштах залежно від запланованої кількості окремих категорій дітей, що отримуватимуть послуги;
- обґрунтування витрат на надання послуг окремим категоріям дітей.

Надавачі підтримки зобов'язані поінформувати Антимонопольний комітет України про внесені зміни до умов надання підтримки протягом двох місяців з дня отримання рішення.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

В. о. Голови Комітету

М. НІЖНИК